

Cuprins

PARTEA I. DESPRE PEDEPSE ȘI SANCTIUNI DE-A LUNGUL EVOLUȚIEI SOCIETĂȚII	1
Capitolul I. Pedepsele în Antichitate	3
§1. Aspecte introductive	3
§2. Pedepsele, de la epoca tribală la Antichitate	6
2.1. Pedepsele, de la epoca tribală la Codul lui Hammurabi	6
2.2. Ideea de sancțiune juridică în dreptul roman și în Grecia antică	10
§3. Definirea de-a lungul timpului a noțiunilor de „pedeapsă” și „sancțiune”	14
3.1. Sancțiunea – rezultat al intervenției divine	17
3.2. Sancțiunea – efect al constrângerii morale	18
3.3. Sancțiunea – constrângere economică	18
3.4. Sancțiunea – rezultat al constrângerii penale	19
§4. Esența, caracterele, scopul și funcțiile pedepsei	19
Capitolul al II-lea. Evoluția pedepselor și a sancțiunilor în dreptul românesc	28
§1. Sistemul punitiv în perioada geto-dacă și în epoca feudală	28
§2. Tipuri de sancțiuni specifice dreptului administrativ românesc	34
2.1. Sancțiuni administrativ-disciplinare	35
2.2. Sancțiuni administrativ-patrimoniale	39
2.3. Asemănări și deosebiri între sancțiuni și pedeapsă	41
§3. Sancțiuni apropiate de tiparul sancțiunilor contravenționale actuale	44
3.1. Legislația românească privitoare la contravenții în secolele al XVIII-lea și al XIX-lea	44
3.2. Reglementarea contravențiilor și a sancțiunilor acestora în Codul penal din 1936	47
3.3. Reglementarea contravențiilor și a sancțiunilor acestora în Codul penal din 1941	48

Capitolul al III-lea. Răspunderea juridică, consecință a aplicării sancțiunilor	51
§1. Răspunderea contravențională, formă a răspunderii juridice	51
§2. Abaterea administrativă, cauză a aplicării sancțiunilor administrative	55
§3. Distincția dintre sancțiunile de drept administrativ și măsurile de simplă poliție administrativă	58
3.1. Măsurile de simplă poliție administrativă	58
3.2. Despre poliția administrativă și ordinea publică în Franța	60
3.3. Despre constrângerea administrativă și alte măsuri administrative de prevenire din Republica Moldova	61
Capitolul al IV-lea. Evoluția reglementării răspunderii pentru contravenții	63
§1. Teorii privind delimitarea contravenției de infracțiune	63
§2. Etapa dezincriminării contravențiilor în România	64
§3. Reglementarea contravențiilor și a sancțiunilor contravenționale prin Legea nr. 32/1968	67
§4. Reglementarea contravențiilor și a sancțiunilor contravenționale prin O.G. nr. 2/2001	73
Capitolul al V-lea. Răspunderea și sancțiunea contravențională în dreptul administrativ românesc	82
§1. Noțiunea de contravenție. Natura juridică a contravenției	82
§2. Trăsăturile contravenției	83
§3. Comparație între contravenție și alte forme de ilicit	88
3.1. Paralelă între contravenție și infracțiune	88
3.2. Paralelă între contravenție și abatere disciplinară	94
3.3. Paralelă între contravenție și fapta care nu prezintă pericolul social al unei infracțiuni	96
§4. Subiectele răspunderii contravenționale	99
4.1. Persoana fizică	99
4.2. Persoana juridică	105

<i>§5. Cauze care înlătură caracterul contravențional al faptei</i>	113
5.1. Legitima apărare	114
5.2. Starea de necesitate	116
5.3. Constrângerea	118
5.4. Cazul fortuit	120
5.5. Minoritatea	121
5.6. Iresponsabilitatea	125
5.7. Beția involuntară completă (accidentală)	128
5.8. Eroarea de fapt	130
5.9. Infirmitatea	132
<i>§6. Aspecte de drept comparat privitoare la regimul juridic al contravențiilor și sancționarea acestora</i>	133

PARTEA A II-A. FORMELE SANCTIUNILOR CONTRAVENȚIONALE ÎN DREPTUL ROMÂNESC ȘI COMPARAT

141

Capitolul I. Sancțiunile contravenționale principale din dreptul românesc	143
<i>§1. Conduita ilicită – baza aplicării sancțiunii</i>	144
<i>§2. Tipuri de sancțiuni specifice dreptului administrativ</i>	146
<i>§3. Sancțiunile contravenționale principale</i>	148
3.1. Avertismentul	148
3.2. Amenda	154
3.3. O sancțiune contravențională desființată – închisoarea contravențională	162
3.4. Prestarea unei activități în folosul comunității	169

Capitolul al II-lea. Sancțiuni contravenționale complementare și sancțiuni contravenționale specifice anumitor domenii de activitate	185
<i>§1. Sancțiuni contravenționale complementare</i>	185
1.1. Confiscarea	185
1.2. Desființarea lucrărilor și aducerea terenului la starea inițială	193
1.3. Retragerea autorizației de funcționare	205
1.4. Închiderea efectivă a sediului unității	207
1.5. Blocarea contului bancar	208

§2. Sanctiuni contravenționale specifice unor domenii de activitate	209
2.1. Sanctiuni contravenționale specifice dreptului muncii	209
2.2. Dreptul mediului și domeniul silviculturii	214
2.3. Sanctiuni contravenționale specifice circulației rutiere	218
2.4. Sanctiuni contravenționale specifice altor domenii de activitate	225
Capitolul al III-lea. Aspecte de drept comparat privind răspunderea contravențională	228
§1. Răspunderea contravențională specifică unor state europene	228
§2. Privire de ansamblu asupra sistemului contravențiilor în dreptul anglo-saxon	231
§3. Despre sancțiuni contravenționale aplicabile în diferite state europene	236
Capitolul al IV-lea. Aplicarea în timp a legii contravenționale	258
§1. Principiul retroactivității legii contravenționale mai favorabile	258
§2. Decizii ale Curții Constituționale privind art. 12 din Legea nr. 32/1968	261
§3. Decizia nr. 228/2007 a Curții Constituționale	263
Capitolul al V-lea. Aspecte deosebite privind aplicarea sancțiunilor contravenționale	272
§1. Particularități ale procedurii de aplicare a sancțiunilor contravenționale	272
§2. Scurt istoric al procedurii contravenționale	281
§3. Aspecte deosebite privitoare la plângerea contravențională	287
3.1. Depunerea plângerii. Instanța competentă	287
3.2. Termenul de depunere a plângerii	293
3.3. Reguli procedurale de soluționare a plângerii contravenționale	296
3.4. Efectul suspendării executării sancțiunii prin depunerea plângerii	298
3.5. Efectul plângerii contravenționale asupra măsurilor complementare	299

Capitolul al VI-lea. Controverse legate de aplicarea unor sancțiuni contravenționale	302
§1. <i>Discuții privitoare la aplicarea avertismentului</i>	302
§2. <i>Importanța individualizării sancțiunilor contravenționale</i>	307
§3. <i>Despre aplicarea amenzilor și sistemul ablațiunii</i>	315
§4. <i>Ideea răspunderii personale a contravenientului</i>	321
§5. <i>Despre ilegalitatea sancțiunii ridicării și confiscării autovehiculelor</i>	324
§6. <i>Câteva considerații privind aplicarea sancțiunii prestării unei activități în folosul comunității</i>	334
§7. <i>Prescripția aplicării și executării sancțiunilor contravenționale</i>	335
§8. <i>Probleme apărute în întocmirea procesului-verbal de contravenție</i>	340
8.1. <i>Aspecte de ordin istoric</i>	340
8.2. <i>Natura juridică a procesului-verbal</i>	342
8.3. <i>Limba în care trebuie redactat procesul-verbal</i>	351
8.4. <i>Sancțiunea contravențională aplicată în baza unui act normativ indicat eronat</i>	354
8.5. <i>Importanța descrierii faptei în cadrul procesului-verbal</i>	356
8.6. <i>Nespecificarea obiecțiunilor în procesul-verbal de contravenție</i>	358
8.7. <i>Concluzii</i>	361
Capitolul al VII-lea. Sancțiunile contravenționale din perspectiva Convenției europene a drepturilor omului	363
§1. <i>Drepturile omului, drepturi fundamentale</i>	363
§2. <i>Aplicarea dispozițiilor Convenției europene a drepturilor omului în materie contravențională</i>	368
2.1. <i>Noțiunea de acuzație penală în viziunea Curții Europene a Drepturilor Omului</i>	368
2.2. <i>Calificarea faptei conform dreptului intern</i>	372
2.3. <i>Natura și gravitatea sancțiunilor contravenționale</i>	375
§3. <i>Prezumția de nevinovăție și problema răsturnării sarcinii probei</i>	383
§4. <i>Accesul la un „tribunal imparțial” în cauzele contravenționale</i>	393

§5. <i>Incidența art. 6 din Convenție asupra sancțiunilor contravenționale</i>	396
5.1. Precizări introductive	396
5.2. Calificarea faptei în dreptul național	397
5.3. Natura și gravitatea sancțiunii aplicate din perspectiva art. 6 din Convenție	400
5.4. Dreptul celui acuzat de a participa la examinarea propriului proces și de a interoga martorii din proces	402
§6. <i>Caracterul de titlul executoriu în dreptul român al hotărârilor date de Curtea de la Strasbourg</i>	406
Capitolul al VIII-lea. Concluzii și propuneri de lege ferenda	410
Bibliografie	417
Index	435